

Müellif: Abdülaziz Veliyyullah

Dergi: Asrî Müslümanlık

Tarih: Rebiülevvel 1345

Hâkimler, âmirler ve avâmü'n-nâsın köylü, şehirli ve aile başlarının her birinin vazife-i mahsusaları olduğu gibi ulemânın da büyük ve mühim vazifeleri vardır.

Herkes öz vazifesini bilip icrâsında kusur etmemesi lâzımdır. Ulemâların vazifeleri, emr-i marûf ve nehy-i münkerdir. Yani ahaliye fâideli ve menfaatli şeyleri göstermek ve anlatmak, yol göstermektir.

Bu fâideli ve zararlı şeyler nasıl bir şeydir? Benim fikrimce şudur: Okumak ve okumamaktır. Çünkü insanın dünya ve âhiretçe mesut olması okuma sayesinde. Dünya ve âhiretin mahv ve perişan olması da okumasızlıktan ileri geldiği gün gibi âşikârdır. İşte bu iki meselenin zarar ve fâidesini anlatmak ulemânın birinci vazifesidir.

Madem birinci arzumuz, emelimiz dünya ve âhiretimizin mesut olmasıdır. Biraderimiz Ahmed Şükrü Efendi'nin dediği gibi dünyasız âhret olmayacaktır.

Biz Müslümanlar da sâir müterakkî milletler gibi gözlerimizi açarak dört kol ile çalışmamız lâzımdır.

Acaba biz Müslümanlar bu inkılâp vakitlerinde ne için horlandık, ne için yirmi iki senesinin açlığı bizleri kara topraklara gömdü. Başka milletler yüzde beş kaybettikleri halde biz Tatarlar yüzde kırk kaybettik. Bunlar hepsi cehâletimizdendir.

Ya bizim cehâletimiz neden ileri gelmiştir?

Birinci; din-i mübîn-i İslâm'ın, Kur'ânımızın ahkâmını anlamadığımız ve anlatamadığımız, fen, sanat, ahlâk, iktisat ve felsefe nedir hiçbirinden zerre kadar olsun haberimiz olmadığındandır.

Biz Müslümanlar umûmiyetle İslâmiyet talimâtının hilâfına gittik. İslâmiyet kesbi farz ettiği

halde bizler “Bugün doysam yarına Hakk kerîmdir” dedik.

İslâmiyet “İlim talep etmek farzdır” diye emretti, biz ilimden kaçtık. Kadınlarımıza okumak haram derecesinde gösterildi. İslâmiyet “بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ اللَّهُمَّ إِنِّي أَسْأَلُكَ عِلْمًا نَافِعًا وَبِرٍّ وَتَقْوَىٰ وَتُحْقِيقًا لِلْحَقِّ وَتُجَانُّهُنَّ لِلْبُاطِلِ” buyurdu. Biz Müslümanlar hikmet, filan, filan ne gerek diye her türlü bilgi ve hikmetten mahrum kaldık.

Artık biz mollalar, zamanımızın nazikliğini göz önüne alarak yirminci asrın birer Müslümanları olduğumuzu hatırlayarak diğer kardeşlerimiz, şerîatımızın bizlere bol bol bahşettiği emirlerini ve bugün sayesinde yaşadığımız Sovyet hükümetinin her hususta bizlere gösterdiği müsâadekârlığını bizim için açtığı mektepleri birbirimize anlatıp malumâtımızı arttırmak, fikirlerimizi açmak, kalplerimizi nurlandırmak ve her türlü hüner, sanâyide ihtirâ’ ve keyfiyyâtta haber alıp dünya âhiretimiz için faydanın yalnız okumak yazmak sayesinde olduğunu durmadan birbirimize anlatmak borcumuz olduğunu hâtırdan çıkarmayıp çalışmalıyız.

Hamdolsun bizlere dünya ve âhîret yolumuzu gösterici adamlarımız yok değil. Husûsen Asrî Müslümanlık mecmûamız ve onun yazıcıları bize büyük birer rehberlerdir.

Madem biz de insan olup dünya üzerinde yaşıyoruz bize de sâir milletlerin bildiklerini bilmeye ve öğrenmeye çalışmak gerektir. Ve de ancak evlatlarımızı mekteplere göndermemiz ile olacaktır. Yine evvelkisi gibi Cenâb-ı Hakk nasip eden(?) olsa her şey olur diyerek ayaklarımızı uzatıp yatsak yine eski hamam eski tas olacağında hiç şüphe olmasın.

Bugün Kırım idâre-i şer’iyyesi tarafından neşr olunan Asrî Müslümanlık Mecmûası ve bir taraftan Şuralar(?) hükümetinin neşriyâtına bütün varlığımız ile sarılıp okuma ve çalışmamız lâzımdır. Yalnız vaaz kürsülerinde söylenmekle müterakkî milletler sırasına geçmek mümkün değildir.

Artık el ele verip çalışalım da o menhûs cehâletten kurtulalım.

Albatlı Abdülaziz Veliyullah

Hazırlayan ve Editör: Ömer Faruk Güneş

Link: https://isamveri.org/pdfosm/D03175/1345_12/1345_12_282.pdf